

I. LACKOVIĆ CROATA, *Zima*. München, Galerie Lotte Zander

portreti. U romantičnu i idiličnu krajoliku pojavljuje se nadrealistička metafora, ponekad sazdana od određenijih topografskih ili povijesnih asocijacija (*Sjećanje na Pariz*, 1972).

I. LACKOVIĆ CROATA, *Anatol Jakovsky - Papa primo*

U potki prirodne otmjenosti Lackovićeva slikarstva nalazi se crtež. Od 1964. (samostalna izložba u Kabinetu grafike HAZU u Zagrebu) njegov ugled crtača i grafičara neprestano se učvršćivao. Majstorsko vladanje tehničkim sredstvima omogućilo mu je da u izrazu dosegne jedinstvene lirске harmonije ili pak bogata nadrealna uprizorenja. Smireni i plemeniti osjećaji potkrepljuju poetičnost njegovih djela (*Maškare*, 1964; *Svati*, 1968; *Romari*, 1973; *Sretna među zvijezdama*, 1974; *Ruke*, 1975). Nakon 1968, kada je tiskao prvu mapu serigrafija, L. je znatan dio svojega stvaralaštva posvetio grafici. Izdao je mape *Zodijak* (1974), *Planetarium* (1974), *La Cometa di Ivan Lacković* (1975), *Oblak* (1975), *Signum terrae* (1976), *Mulieribus fortibus* (1976), *Quattro stagioni* (1976), *Qui sommes — nous?* — *Tko smo?* (1977), *Une distance pregnant* (1977), *Maximus in minimis: In memoriam Georgii Julii Clovii Croatae: MDLXXVIII — MCMLXXVIII* (1978), *Solitarines* (1980), *Trn* (1981), *Teror* (1981), *I musici* (1982), *Svetkovine — Fêtes* (1983), *Strastni život* (1983), *Les mercredis de la mémoire* (1985), *Podravina* (1985), *Izgubljeni biser* (1987), *Krležin thanatopolis* (1988), *2.000 Jahre* (1989), *U čast prirode* (1989), *Tišine* (1989), *Križni put* (1990), *Oče naš* (1990), *XX. stoljeće* (1980 — 1990), *Vapaj iz dubine* (1991), *Croatia rediviva — hrvatski Los Desastres* (1992), *Kronika nevolje* (1994). Ilustrirao je poetska i prozna djela M. P. Miškine, G. Karlovičana, M. Danojlića, S. Dominića, S. Kolara, P. Preradovića, M. Krleže, P. Seghersa i J. L. Depierrisa. Priredio je više od stotinu samostalnih izložaba u zemlji i veći broj u inozemstvu (Köln, Zürich, Pariz, Bremen, Laval, Münster, Torino, Rim, Caracas, Milano, Hag, São Paulo, Šangaj, Peking, Tokio, Madrid, St. Petersburg). Radio inscenacije za HNK u Zagrebu i Stadtopernhaus u Grazu.

LIT.: V. Crnković, Ivan Lacković, Zagreb 1968. — D. Horvatić, Hrvatsko naivno slikarstvo i Ivan Lacković-Croata, *Kritika*, 1970, 14. — B. Vižintin, Ivan Lacković (katalog), Rijeka 1971. — I. Zidić, Ivan Lacković Croata, Kolo, 1971, 11. — J. P. Bouvet, Lacković (katalog), Laval 1972. — V. Maleković, Ivan Lacković Croata, Zagreb 1973. — G. Gamulin, I pittori naïfs della Scuola di Hlebine, Milano 1974. — A. Jakovsky i G. Ledić, Ivan Lacković Croata, Zagreb 1975. — B. Biškupić i J. Depolo, Ivan Lacković Croata — crteži, grafike, Zagreb 1977. — T. Maroević, Ivan Lacković Croata, crteži 1952 — 1981 (katalog), Zagreb 1981. — G. Vigorelli, Ivan Lacković Croata, Geneve 1983. — N. Križić, I. Lacković-Croata, slike i crteži 1956 — 1983 (katalog), Zagreb 1983. — Ivan Lacković-Croata — crteži, Zagreb 1985. — T. Šola, Lacković, Beograd 1986. — N. Križić, Three Naive painters from Yugoslavia and Japan, Tokyo 1987. — T. Maroević, I. Lacković-Croata, Magma mater, Zagreb 1987. — N. Križić, I. Lacković-Croata, Fin de siècle (katalog), Zagreb 1989. — J. Depolo, I. Lacković-Croata (katalog), Zagreb 1993. — Hommage a Ivan Lacković-Croata, Zagreb 1994. VI. MČ.

LADA, naziv umj. društva hrv., slov., srp., i bug. umjetnika (*Savez jugoslavenskih umjetnika »Lada«*) utemeljenoga krajem 1904. u Sofiji nakon Prve jugoslavenske izložbe (Beograd 1904) i društva hrv. umjetnika

LADUČ

(»Lada«, umjetničko društvo Zagreb) koje je osnovano u Zagrebu 1905. kao sekcija Saveza »Lade«. Svrha Saveza bila je zbližavanje Južnih Slavena na polju umjetnosti preko zajedničkih izložbi. Savez »Lada« sudjeluje na tri jugosl. izložbe: drugoj u Sofiji 1906 (I. izložba »Lade«), trećoj u Zagrebu 1908 (II. izložba »Lade«) i četvrtoj u Beogradu 1912 (III. izložba »Lade«). Pravila Saveza potvrđena su 1905. na sastanku u Zagrebu. Tu je »Lada« podijeljena u četiri nac. sekcije od kojih svaka čuva i ističe vlastita nac. obilježja. Osim utemeljitelja Saveza »Lade« R. Auera, B. Čikoš-Sesije, R. Frangeš-Mihanovića, O. Ivekovića, F. Kovačevića i R. Valdeca, članovi hrv. sekcije bili su J. Bauer, V. Bojničić, J. Bužan, M. Cl. Crnčić, A. Katunarić, C. Medović, M. Marinković, D. Melkus, F. Pavačić, Z. Preradović, J. Struppi-Wolkensperger, J. Tišov, arhitekt V. Kovačić. Zagrebačka »Lada« samostalno izlaže u Zagrebu (1912, 1920), Rijeci (1918), Osijeku (1921) te na Petoj jugoslavenskoj izložbi (Beograd 1922). LIT.: O. Iveković, Lada, Savez jugoslavenskih umjetnika, Glas Matice hrvatske, 1906, 12. — Isti, Kolo hrvatskih umjetnika III (Kolo jugoslavenskih umjetnika I), Zagreb 1908. — A. G. Matoš, Izložbene impresije. Treća jugoslavenska umjetnička izložba Saveza »Lade« u Zagrebu, Hrvatska smotra, 1908, IV/10. — V. Lunaček, Plastika na izložbi Lade, Obzor, 1920, 132. — M. Gjurjić, Umjetničko društvo Lada i južnoslavenska misao, Straža, 1921, 187. — Z. Marković, Frangeš Mihanović, Zagreb 1954, str. 151–52, 157–59, 169–72, 183–87, 208–09, 224–225. V. Fo.

LADIKA, Ferdo, slikar i kipar (Stražnjavec kraj Varaždina, 17. IV. 1914). Završio je studij kiparstva na Akademiji u Zagrebu 1941 (F. Kršinić, R. Frangeš-Mihanović). Slika u ulju i akvarelu pejzaže s Drave, vedute Varaždina i lirske kompozicije. Kopirao je Rangerove freske u Lepoglavi, bio je scenograf kazališta u Varaždinu. Samostalno je izlagao u Karlovcu, Varaždinu i Zagrebu. Bavio se lik. pedagogijom.

LADOVIĆ, Josip, povjesničar umjetnosti i konzervator (Zagreb, 13. IX. 1928). Diplomirao 1953. u Zagrebu gdje od 1954. radi u službi zaštite spomenika kulture; umirovljen je 1992. kao viši stručni savjetnik Zavoda za zaštitu spomenika kulture. Objavljuje članke o problemima zaštite spomenika i lik. kritike u časopisima (»15 dana«, »Čovjek i prostor«); autor je retrospektiva V. Gecana (1964, 1972). Bavi se lik. postavima muzeja (Muzej grada Zagreba, 1968; Arheološki muzej u Zagrebu, 1977, 1981) i izložaba (Đ. Tiljak, 1972; »Zlatno doba Dubrovnika«, 1987; »Isusovačka baština u Hrvata«, 1992. i dr.) te opremom knjiga (Zagreb 1900, Zagreb 1975), plakata i ostalim grafičkim oblikovanjem. BIBL.: Vilko Gecan, Zagreb 1961. R.

LADUČ, dvorac u općini Brdovec kraj Zagreba. Za vlasnika imanja Laduča, baruna Vladimira Vranyczanya sagradio je arh. K. Waidman (graditelj G. Carnelutti) 1882. jednokatni dvorac s altanom na pročelju. Svečano dvokrilno stubište s kamenim balustradama vodi u prostore prvoga kata u kojima je stropove vrsnim dekoracijama oslikao Ivan Klausen. Pred dvorcem je ukrasni vrt franc. tipa.

LIT.: M. Obad Šćitaroci, Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991. L. D.

LAH, Milena, kiparica (Ajdovščina, 23. V. 1920). Završila je Akademiju u Zagrebu; bila je suradnica Majstorske radionice V. Radauša 1949/50. U ranijemu razdoblju realist, poslije teži sintezi oblika i simboličnoj izražajnosti materijala. Tematski se nadahnjuje narodnom umjetnošću, pri čemu spaja tradiciju i moderan kiparski jezik (Bogumilski jahač, Veli Jože,

Umirući galijot). Osobitu pozornost poklanja ženskim likovima (Djevojčica, Žena, Nevjesta). U novijim ciklusima ističe elementarnost mase, povezuje geometrijske i figuralne fragmente mitoloških vizija (Oblik iskustva poslije Ikarova pada, Ikarov krug). Samostalno izlagala u Poreču, Beogradu i Zagrebu.

LIT.: Z. Rus, Milena Lah — Ikarov krug (katalog), Zagreb 1982. — Lj. Mifka, Milena Lah (katalog), Zagreb 1985. — D. Schneider, Epistolarni esej (katalog), Zagreb 1989. — M. Vetrh, Milena Lah, Zagreb 1991. Ž. Sa.

LAHOVSKY, Stjepan, slikar (Donji Miholjac, 17. XII. 1902 — Zagreb, 20. I. 1989). Na zagrebačkoj Akademiji studirao od 1922. kod B. Čikoš-Sesije, O. Ivekovića, F. Kovačevića, završio specijalku Lj. Babića i diplomirao 1927. Bio je srednjoškolski nastavnik u Senju (1928–41), Karlovcu te od 1945. u Zagrebu. Blizak avangardi i vezan uz klasičnu starinu, često je mijenjao izraz i tehnike. Radio je krajolike, portrete, mrtve prirode (Grožđe, 1929), simbolične i stilizirane oblike (Gruška luka, 1930), apstraktne slike i crteže (La Chasse, 1964). Uništavao je svoja djela i za života nije izlagao. Djela mu se nalaze u zbirci Josipa Kovačića.

LIT.: G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988. — T. Maroević, Stjepan Lahovsky, Kontura, 1992, 9–10. — M. Peić i B. Rauter Plančić, Zagreb kak imam te rad,

M. LAH, Vrijeme našeg pamćenja. Zagreb, Moderna galerija

